

מהט לאיראן

11-25 באוקטובר 2015
ד"ר רל צ'ימט

עיקרי הדברים

- ✓ איראן תגברה את כוחותיה בסוריה כדי לסייע לצבא סוריה ולכוחות חזבאללה במערכה הקרקעית בצפון-מערב המדינה. קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, הגיע לסוריה והוא מפקח על הערכות הכוחות האיראנים והלוחמים השיעים הזרים, הפועלים בחסות משמרות המהפכה.
- ✓ מעורבות איראן במתקפה הקרקעית בצפון-מערב סוריה גובה מחיר כבד ממשמרות המהפכה: לפחות חמישה קצינים ותשעה לוחמים נוספים של משמרות המהפכה נהרגו מאז ה-8 באוקטובר 2015 בסוריה. מספרם של ההרוגים האיראניים ובהם גם קצינים מעיד, להערכתנו, על כך שאנשי משמרות המהפכה נלחמים בחזית המתקפה הקרקעית המתנהלת בצפון-מערב המדינה.
- ✓ פרטים חדשים על התיאומים בין איראן, רוסיה וסוריה טרם המתקפה הרוסית בסוריה.
- ✓ כנס תמיכה במאבק הפלסטינים בירושלים התקיים בטהראן בהשתתפות נציגי חמאס והג'האד האסלאמי בפלסטין.
- ✓ משלחת נוספת של החות'ים השיעים בתימו הגיעה לטהראן לצורך פגישות עם בכירים איראנים.

מעורבות איראן בסוריה

■ בשבועות האחרונים תגברה איראן את כוחות משמרות המהפכה בסוריה כחלק מהערכות לסייע לצבא סוריה ולכוחות חזבאללה במערכה הקרקעית הגדולה בה פתחו תומכי משטר אסד בצפון-מערב סוריה. העיתון הלבנוני אלאח'באר המקורב לחזבאללה דיווח ב-13 באוקטובר 2015, כי איראן שלחה ב-12 באוקטובר 2015 קבוצה ראשונה של כוחות משמרות המהפכה, שתצטרף לצבא הסורי ולכוחות חזבאללה בפעולה רחבת היקף המיועדת להשבת שליטת המשטר הסורי בצפון מערב המדינה. בשלב ראשון מכוונת הפעולה הקרקעית להשתלט על האיזור הכפרי של חמאה, אדלב וחמץ ובהמשך יכוון המהלך הקרקעי להגיע לגבול סוריה-תורכיה שם יחבור הצבא הסורי לכמה יחידות כורדיות (YPG). לעיתון נודע, כי מפקד כוח קדס, קאסם סלימאני (Qasem Soleimani), הגיע לצפון מערב סוריה ב-11 באוקטובר 2015 כדי לפקח על ההערכות למבצע הקרקעי. בימים האחרונים התפרסמו ברשתות החברתיות סרטון ותמונות עדכניות של סלימאני בסוריה לצד לוחמים מחזבאללה וממיליציות עיראקיות שיעיות, שנשלחו לסוריה על מנת לתגבר את הכוחות הנלחמים לצד המשטר הסורי.

קאסם סלימאני מדבר בפני אנשי חזבאללה, ככה"נ באיזור לאד'קיה שבסוריה (פייסבוק, 13 באוקטובר 2015).

■ גם אמצעי תקשורת מערביים (רויטרס, גארדיאן, AP) דיווחו על תגבור משמעותי של כוחות איראנים בסוריה. דיווחים אלה הוכחו על-ידי איראן. חסין אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), סגן שר החוץ לענייני ערב ואפריקה, אמר בשבוע שעבר, כי איראן לא שלחה חיילים לסוריה אלא רק קבוצה של יועצים צבאיים בעלי ניסיון במאבק נגד הטרור, וזאת לבקשת ממשלת סוריה. הוא אישר, עם זאת, כי איראן הגדילה את מספר "היועצים הצבאיים" שלה בסוריה לבקשת המשטר הסורי כדי לסייע לו "במאבק נגד הטרור" (איסנ"א, 15 באוקטובר 2015; תאבנאכ, 20 באוקטובר 2015). גם משרד החוץ האיראני הכחיש את הדיווחים בנוגע לשליחת כוחות איראנים לסוריה. בהודעת משרד החוץ נאמר, כי לא נעשה כל שינוי ברמת שיתוף הפעולה של איראן עם סוריה שנועד "לסייע לסוריה במאבקה בטרור" (איסנ"א, 16 באוקטובר 2015).

■ עלא' אלדין ברוג'רדי (Alaeddin Boroujerdi), יו"ר ועדת המג'לס למדיניות חוץ ולביטחון לאומי, התייחס, אף הוא, לנוכחות האיראנית בסוריה במהלך ביקור שקיים בימים האחרונים בסוריה ובלבנון. ברוג'רדי, שנפגש במהלך ביקורו עם הנשיא אסד, עם שר החוץ הסורי פיצל אלמקדאד (Faisal al-Miqdad) ועם מזכ"ל חזבאללה, חסן נצראללה, אמר במסיבת עיתונאים בדמשק, כי אם סוריה תפנה לאיראן בבקשה לשגר לסוריה כוחות קרקעיים, איראן תשקול בקשה זו (פארס; תסנים, 15 באוקטובר 2015).

פגישת ברוג'רדי-אסד (תסנים ניז)

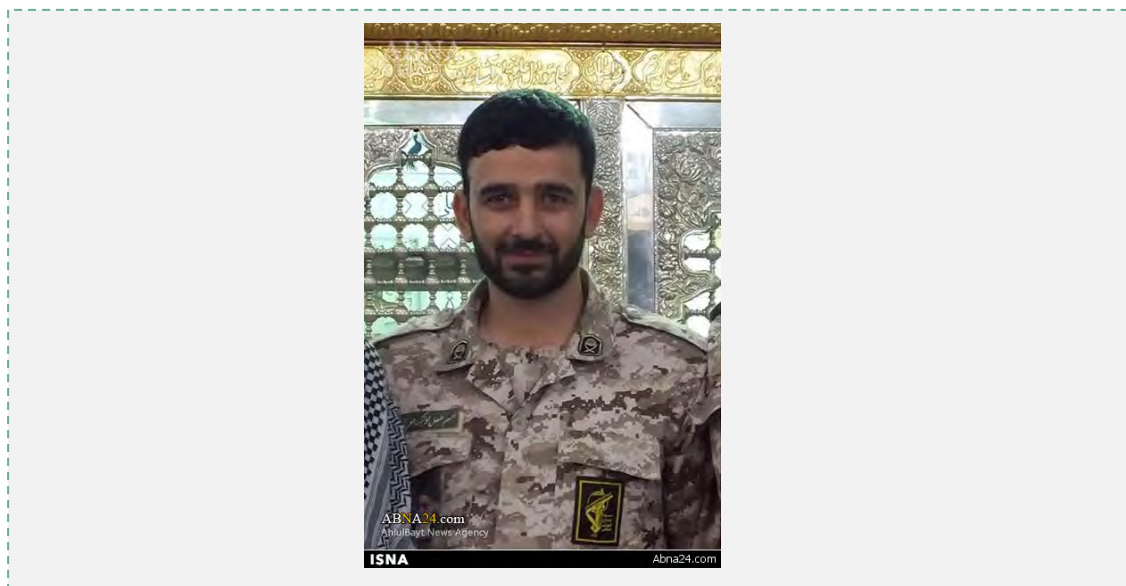
■ מעורבות איראן במתקפה הקרקעית בצפון-מערב סוריה גובה ממשמרות המהפכה מחיר כבד. מאז מותו ב-8 באוקטובר 2015 של תא"ל חסין המדאני (Hossein Hamedani), אחד המפקדים הבכירים במשמרות המהפכה האיראנים, ששימש כיועץ צבאי בכיר בסוריה, נהרגו בסוריה לפחות חמישה קצינים ותשעה לוחמים נוספים של משמרות המהפכה.

■ ב-12 באוקטובר 2015 נהרגו שני קצינים בדרגת אל"מ: פרשד חסוניזאדה (Farshad Hasounizadeh), קצין משמרות המהפכה, ששימש בעבר כמפקד חטיבת צאברין (Saberin) של משמרות המהפכה, וחמיד מח'תאר-בנד (Hamid Mokhtarband), ראש מטה לשעבר בחטיבת משמרות המהפכה באהואז (שהיד ניז, 13 באוקטובר 2015). השניים הובאו לקבורה בח'וזסתאן (Khuzestan) ב-17 באוקטובר 2015 (שהיד ניז, 17 באוקטובר 2015). חטיבת צאברין של משמרות המהפכה, עליה פיקד חסוניזאדה, היא חטיבת כוחות מיוחדים, שהוקמה בשנת 1998 במטרה לספק יכולת תגובה מהירה מול איומים בגבולותיה של איראן.

פרשד חסוניזאדה, לשעבר מפקד חטיבת צאברין שנהרג בסוריה (אבנ"א)

■ ב-17 באוקטובר נהרג קצין משמרות המהפכה מסלם ח'יזאב (Moslem Khizab), מפקדו לשעבר של גדוד יא-זהרא (Ya Zahra) של חטיבה 14 אמאם חסין (Imam Hossein) באצפהאן (אבנ"א, 18 באוקטובר 2015). הוא הובא לקבורה באצפהאן ב-20 באוקטובר 2015. כמו כן נהרגו עבדאללה באקרי (Abdollah Baqeri), ששימש בעבר אחד משומרי ראשו של הנשיא מחמד אחמדינז'אד, אמין כרימי (Amin Karimi) ותא"ל רזא ח'וארי (Reza Khavari) בכיר בחטיבת פאטמיון המורכבת מלוחמים אפגאניים בשירות משמרות המהפכה.

מסלם ח'יזאב

■ כמו כן נהרגו בימים האחרונים בסוריה שני קצינים זוטרים בחטיבה 8 המשורייתת של משמרות המהפכה: חסן אחמדי (Hassan Ahmadi) וכמיל קרבאני (Komeil Ghorbani) ולפחות חמישה לוחמים נוספים: רסול פור-מרעד (Rasoul Pour-Morad), מהעיר קזוין (Qazvin), מהדי עלידוסת (Mehdi Alidoust) מהעיר קום (Qom), נאדר חמידי (Nader Hamidi) מח'וזסתאן (Khuzestan), שנהרג על-פי חלק מהדיווחים באיזור קוניטרה ועל-פי דיווחים אחרים באיזור חלב, רזא דאמרודי (Reza Damroudi) מסבזאר (Sabzevar), שנהרג באל-חסכה (al-Hasakah), ושני חברי בסיג' מהמדאן: מג'תבא כרמי (Mojtaba Karami) ומג'יד צאנעי (Majid Sanei), מחמד אסתחכאמי ג'האמי (Mohammad Estehkami Jahromi) מחטיבת כוחות מיוחדים 33 של משמרות המהפכה.

■ מספרם הגדול יחסית של הרוגים איראנים, ובהם גם קצינים, מצביע, להערכתנו, על כך שאנשי משמרות המהפכה נלחמים בחזית המתקפה הקרקעית המתנהלת בצפון-מערב סוריה.

רזא דאמרודי (מימין), נאדר חמידי (במרכז) ומהדי עלי-דוסת (משמאל), שנהרגו בסוריה

■ על רקע המעורבות האיראנית הגוברת בסוריה הדגישו בכירים איראנים את מחויבות איראן להמשך התמיכה במשטר אסד. עלי אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati), יועצו של המנהיג העליון לעניינים בינלאומיים ויו"ר המרכז למחקרים אסטרטגיים של המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, אמר בריאיון לאיסנ"א (11 באוקטובר 2015), כי בשאר אלאסד הוא "קו אדום" מבחינת איראן וכי גם המערב לא יכול להציע לו תחליף. ולאיתי הדגיש, כי לא ייתכן פתרון למשבר בסוריה ללא מעורבות איראנית. ולאיתי הגדיר את הפעולה הצבאית בה החלה רוסיה בסוריה כ"חשובה ואסטרטגית" ואמר כי המטריה האווירית, שרוסיה מעניקה למשטר הסורי, נחוצה לו לצורך המאבק נגד הטרוריסטים.

■ מזכיר המועצה לקביעת האינטרס של המשטר, מחסן רזאאי (Mohsen Rezaei), אמר, כי מבחינת איראן אין כל הבדל בין גבול איראן לגבול סוריה. בשולי טקס הלווייתו של חסין המדאני (Hossein Hamedani) אמר רזאאי, כי על איראן מוטלת החובה להגן על האסלאם ועל המוסלמים ומשום כך היא אינה רואה כל הבדל בין איראן לסוריה. הוא הוסיף שלא ניתן להבטיח את ביטחונה של איראן רק בתוך גבולותיה, מכיוון ביטחונה קשור לביטחון האיזור כולו (פארס; עצר-י איראן, 11 באוקטובר 2015).

■ מפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי (Mohammad Ali Jafari), אמר כי סוריה היא הקו הקדמי בחזית האסלאמית נגד "ההתנשאות העולמית והמשטר הציוני" באיזור וכי ביטחון מערב אסיה והמשטר האיראני תלוי בסוריה ובהתנגדות בחזית זו. בטקס קבורתו של חסין המדאני אמר ג'עפרי, כי ארצות הברית חותרת להפיל את המשטר הסורי על מנת שתוכל להרחיב את השפעתה במדינות המוסלמיות באיזור, והצהיר כי בימים הקרובים תהיה סוריה עדה ל"ניצחון גדול" (תאבנאכ, 12 באוקטובר 2015).

מפקד משמרות המהפכה, מחמד-עלי ג'עפרי.

■ בניגוד לעמדה האיראנית הרשמית התומכת במעורבות הצבאית הרוסית בסוריה, פרסם היומון הרפורמיסטי שרק (Shargh, 15 באוקטובר 2105) מאמר פרי-עטו של מחמד-עלי סבחאני (Mohammad Ali Sobhani), ששימש בעבר כמנכ"ל לענייני המזרח התיכון במשרד החוץ האיראני, שבו טען, כי הפעולה הרוסית אינה עולה בהכרח בקנה אחד עם האינטרסים האיראנים. סבחאני ציין שרוסיה פעלה תמיד אך ורק בהתאם לאינטרסים שלה ומתעלמת מאינטרסים של אחרים וכי גם במהלך המשא ומתן בנושא הגרעין בין איראן למעצמות המערב היא לא ניצלה את מעמדה לחיזוק עמדותיה של איראן. הוא הזהיר, שכינון קואליציה בהשתתפות איראן, עיראק, סוריה ורוסיה עלול לעורר התנגדות מצד מדינות ערב ולפגוע במעמדה האיזורי והבינלאומי של איראן. סבחאני הזכיר, כי טרם המתקפה הרוסית בסוריה קיימה מוסקבה התייעצויות עם ארצות-הברית, ישראל וערב הסעודית, מה שעשוי להצביע על תיאום ביניהן. נוכחות רוסיה בסוריה עלולה, לדבריו, לבוא על חשבון איראן, והתפתחות זו תתקבל בברכה על-ידי ישראל המקיימת עם רוסיה קשרים הדוקים. סבחאני המליץ, לפיכך, שאיראן תאמץ גישה זהירה ביחס למעורבות הרוסית בסוריה ותוודא שהיא אינה פוגעת באינטרסים הלאומיים שלה.

■ יודגש, כי בשלב זה אין ביכולתנו להצביע על חילוקי דעות פנימיים בתוך המשטר האיראני סביב המעורבות האיראנית בסוריה. העמקת מעורבות משמרות המהפכה בסוריה עשויה, עם זאת, לייצר בעתיד חילוקי דעות בין ממשל הנשיא רוחאני לבין משמרות המהפכה בנוגע לאסטרטגיה האיראנית בסוריה, במיוחד אם מעורבות איראן תמשיך לגבות ממנה מחיר אנושי וכלכלי יקר.

■ העיתון הלבנוני אלספיר (al-Safir) המקורב לחזבאללה פרסם ב-20 באוקטובר 2015 פרטים חדשים על התיאומים בין איראן, רוסיה וסוריה, שקדמו למתקפה הרוסית בסוריה. לעיתון נודע, כי ההתייעצויות בין שלוש המדינות החלו בעיצומן של שיחות הגרעין בוינה. האיראנים הזהירו את הרוסים, כי חרף מאמציהם לסייע למשטר הסורי, הצבא הסורי נחלש וסובל ממחסור חמור בדלק. בסוף אביב 2015 שלח המנהיג העליון, עלי ח'אמנהאי, שליח למוסקבה. בתום ביקור השליח קיבל הנשיא פוטין החלטה להתערב צבאית בסוריה, אך ביקש ארכה על מנת לדון בהיבטים המבצעיים.

בעקבות התפתחות זו שלח ח'אמנהאי את קאסם סלימאני לביקור חשאי במוסקבה. סלימאני הגיע למוסקבה ב-26 ביולי 2015 ונלקח לפגישה בקרמלין בהשתתפות הנשיא פוטין, שר ההגנה סרגיי שויגו וקצינים רוסים בכירים. בפגישה הוצגו מפות של הערכות הכוחות השונים הפועלים בסוריה והוחלט שקצינים מאיראן ומרוסיה יבחנו את ההתפתחויות בזירה בתיאום עם הצבא הסורי.

■ במהלך הקיץ התקיימו התייעצויות אינטנסיביות בין סוריה, רוסיה ואיראן, בעיקר ברמה הצבאית, שכללו מספר ביקורים של משלחות סוריות במוסקבה, משלחות רוסיות בדמשק וחילופי מידע בין טהראן למוסקבה. ההחלטה הסופית בנוגע להתערבות רוסית בסוריה התקבלה בישיבת המועצה הרוסית העליונה לביטחון לאומי במחצית אוגוסט בראשות הנשיא פוטין, שבמהלכה אושרה הצעת המטכ"ל הרוסי לתגבר את הכוחות הרוסים בסוריה ולפתוח במתקפה אווירית. בפגישה אמר פוטין, כי סלימאני הבטיח לו להגביר את הנוכחות האיראנית לצד כוחות הצבא הסורי ולוודא שהמערכה הקרקעית תהיה משמעותית. פוטין אמר למשתתפי הדיון, שכל הפעולות ינהלו ממשד ההגנה במוסקבה, אך יתקיים קשר ישיר בין חדר המבצעים בסוריה לחדר המבצעים במוסקבה באמצעות לוונינים צבאיים רוסים. הכוחות הצבאיים הרוסים בסוריה יקבלו פקודות מחדר המבצעים בסוריה, שבו יתאמו קצינים מסוריה, רוסיה, איראן, וחזבאללה את המהלכים הצבאיים. חדר מבצעים נוסף הוקם בבגדאד בהשתתפות קצינים מעיראק, מסוריה, מאיראן ומרוסיה לשם חילופי מידע על קבוצות הטרור הפועלות באיזור.

מעורבות איראן בלבנון

■ נשיא איראן, חסן רוחאני, אמר בפגישה עם ג'בראן באסיל (Gebran Bassil), שר החוץ הלבנוני, המבקר בטהראן, כי איראן ניצבה תמיד לצד ממשלת לבנון, העם הלבנוני ו"ההתנגדות" וכי היא מחויבת להמשך התמיכה בהם. רוחאני ציין, כי לבנון ניצבת בחזית ההתנגדות לכיבוש הישראלי וכי "המשטר הציוני" הוא מקור רוב בעיות האיזור. איראן מעוניינת, לדברי רוחאני, בשימור אחדותה, לכידותה הטריטוריאלית וביטחונה של לבנון (אירנ"א, 18 באוקטובר 2015). שר החוץ באסיל נפגש גם עם יועצו של המנהיג העליון לעניינים בינלאומיים, עלי אכבר ולאיתי (Ali Akbar Velayati). בפגישה אמר ולאיתי כי איראן ולבנון חולקות דעות משותפות בנוגע לסוריה ומתנגדות למעורבות זרה באיזור. הוא ציין כי דרך ההתנגדות ל"משטר הציוני" ולטרור מתחילה באיראן וממשיכה משם לעיראק, לסוריה וללבנון וכי אין כל הבדל בין הטרוריסטים המבצעים פשעים בשם האסלאם כנגד מוסלמים ולא-מוסלמים לבין הציונים, מכיון שאלה גם אלה הם אויבי האנושות והאסלאם (מהר, 19 באוקטובר 2015).

מעורבות איראן בעיראק

■ בדיווח שהתפרסם בעיתון הלבנוני אלאח'באר בנוגע לתגבור כוחות משמרות המהפכה בסוריה, נמסר כי קאסם סלימאני, מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, ביקר בעיר ביג'י (Baiji), שבעיראק טרם ביקורו בסוריה. הביקור נועד, ככל הנראה, לתאם את המבצע לשחרור העיר מידי דאעש, שהחל לאחרונה.

- בתוך כך התפרסמו ברשתות החברתיות תמונות עדכניות המעידות על שימוש בנגמ"ש לחימה מסוג BMP-1 מפיתוח איראני בשימוש המיליציות השיעיות העיראקיות ליד ביג'.

(חשבון הטוויטר @green_lemonn, 19 באוקטובר 2015).

מעורבות איראן בתימן ובמפרץ

- משלחת תימנית הכוללת נציגים של הועדה המהפכנית העליונה הגיעה לביקור בטהראן ב-14 באוקטובר 2015 לצורך פגישות עם בכירים איראנים. במשלחת השתתפו נציגים של מפלגת הבעת' התימנית, המפלגה הסוציאליסטית ואנצאראללה (החות'ים השיעים) (אלף, 14 באוקטובר 2015). משלחת נוספת של חברי הועדה המהפכנית העליונה בתימן, שהוקמה על-ידי החות'ים בפברואר 2015 לאחר השתלטותם על עיר הבירה צנעא, ביקרה בראשית אוקטובר בטהראן ודנה עם בכירים איראנים בהתפתחויות בתימן לנוכח המשך המתקפות הצבאיות הסעודיות.

- שר החוץ, מחמד ג'ואד זריף (Mohammad Javad Zarif), הכחיש בריאיון לעיתון הכווייתי אלראי (al-Ra'y) קשר איראני לתא טרור שנחשף לאחרונה בכוויית. הוא ציין, כי איראן הדגישה מספר פעמים בעבר שהיא אינה מתערבת בענייניהם הפנימיים של מדינות האיזור (פארס, 14 באוקטובר 2015). דברי זריף באו בעקבות הודעת התביעה הכללית של כוויית בראשית ספטמבר על העמדתם לדין של 25 אזרחים כווייתים ואזרח איראני באשמת אחזקת נשק וחומרי חבלה לצורך ביצוע פעולות טרור במדינה ובריגול למען איראן וחזבאללה.

מעורבות איראן בזירה הפלסטינית

- בטהראן התקיים ב-13 באוקטובר 2015 כנס תמיכה במאבק הפלסטינים בירושלים בהשתתפות ח'אלד קדומי (Khaled Qadoumi), נציג חמאס בטהראן; נאצר אבו-שריף (Naser Abu-Sharif), נציג הג'האד האסלאמי בפלסטין וחסין שיח' אלסלאם (Hossein Sheikh-ol-Islam), מזכ"ל "ועידת התמיכה באינתיפאדה וברושלים" ויועצו של יו"ר המג'לס לעניינים בינלאומיים. הכנס דן בהסלמה

בירושלים. בנאומו בפני באי הכנס אמר שיח' אלסלאם, כי "האנתיפאדה הנוכחית" מהווה הזדמנות פז להשבת שאלת פלסטין לראש סדר היום של העולם המוסלמי. הוא ציטט את דבריו של מכון המהפכה האסלאמית, איתאללה ח'מיני, לפיהם "גורל האסלאם ייקבע בפלסטין" (פארס, 13 באוקטובר 2015).

כנס התמיכה בפלסטינים בירושלים